

Detta nyhetsbrev riktar sig främst till dig som arbetar praktiskt med skötsel av grönytor i länets tätorter. Ni är säkert i full gång med att planera er verksamhet för 2021 och vi vill passa på att tipsa om hur ni kan spara pengar och samtidigt få till vackrare miljöer och en ökad biologisk mångfald. Nyhetsbrevet går även ut till kommunernas miljöenheter, eftersom de kan vara till stöd i ert arbete.

Samla upp gräset!

Uppemot 80 procent av grönytor i svenska städer utgör gräsmattor. Dessa klipps ofta hårt, vilket är en resurskrävande verksamhet. Genom enkla medel kan ni istället spara pengar, öka den biologiska mångfalden och förbättra folkhälsan!

Grönytor sköts ofta som gräsmattor av gammal vana, utan någon särskild tanke bakom. De är visserligen gröna och fina, men de utgör en öken får många växter och djur. Våra livsviktiga pollinerare, exempelvis fjärilar, bin, humlor och blomflugor, behöver blommor hela växtsäsongen. Den biologiska mångfalden är på stark nedgång, vilket hotar vår egen existens. Alla insatser för att vända utvecklingen behövs och alla kan göra något!

Vad kan ni göra?

Det finns otroligt mycket som ni kan göra inom tätorten, i olika skala och till olika kostnader. I detta utskick fokuserar vi på något så enkelt som att klippa mer sällan och samla upp gräset efteråt.

Variera era grönytor

Alla grönytor måste inte vara kortklippt gräsmatta. Variera istället markanvändningen utifrån behov. Gräsmatta där medborgare brukar sitta, leka eller spela boll och ängsmarker i kantzoner, trafikmiljöer och annan mark som inte används för vistelse. I stora gräsmattor kan ni göra inslag av ängsytor, eller tvärtom låta grönytan bli till äng med gräsklippta gångar för framkomlighet. Ni kan även klippa upp mindre ytor att sitta på i ängen.

Fjärilsäng i stadsparken i Laholm. Foto: Länsstyrelsen

Klipp vid olika tidpunkter och höjder

Växter behöver gå i blom och fröa av sig, vilket ofta sker i juni-juli. Slåtter bör därför ske i slutet av juli-augusti. Samtidigt behöver insekterna blommor hela växtsäsongen. Det kan därför vara bra att planera så att inte alla grönytor slås samtidigt. Om ni har större ängar kan exempelvis delar av ängen lämnas längre. Ytor som ni vill hålla korta under sommaren kan med fördel tillåtas blomma på våren och börja klippas först i juni. Tänk på att inte klippa lägre än 5 cm för att inte skada rosettbladen. Ytor där vegetationen inte får bli för högvuxen, exempelvis i trafikmiljöer med sämre sikt, kan med fördel klippas på 10-20 cm höjd. Då kan lågväxande ängsväxter blomma under klipphöjden. Vid traditionell ängsslåtter ska höet ligga kvar någon vecka för att hinna fröa av sig ordentligt. Om det inte är möjligt kan ni slå i september vartannat/vart tredje år, så att växterna får fröa av sig helt det året.

Samla upp gräset

Ängsflora trivs inte på näringsrika marker. Genom att slå och forsla bort gräset kan ni magra ut markerna. I början kan näringsrika marker behöva slås två gånger per år, först på våren och sedan i augusti. Om ni låter gräset ligga kvar och gödsla kan effekten bli fler brännässlor, tistlar med mera som inte alls ger en trevlig miljö för medborgarna. Och vet ni vad? Ju fler örter och färre gräs desto lägre blir vegetationen naturligt.

Det kan ta många år att sänka näringsstatusen i jorden. Satsa därför i första hand på områden som redan idag är hyfsat näringsfattiga och lättskötta, och därmed har större chans för en lyckad övergång till äng.

Bind ihop grönområden – grön infrastruktur

Bind ihop era grönområden med varandra, dels för att underlätta växternas spridning och dels för att djuren ska kunna röra sig mellan boplatser, mat och vatten. Dessutom blir det estetiskt vackert.

Spara pengar – klipp mer sällan

Gräsklippning är en skötselintensiv och kostsam verksamhet. Genom att klippa mer sällan minskar dels antalet arbetstimmar och dels riskmomenten i trafikmiljöer, samtidigt som ni sparar pengar. Minskad klippning ger dessutom minskade utsläpp. Den förändrade skötseln kräver en omställning som ibland kan kräva nya maskiner eller annan utrustning, men på sikt finns stora belopp att spara.

Kom ihåg medborgarna - informera och gör det fint

För många kan en oklippt gräsmatta se ovårdad ut. Vi rekommenderar att ni sätter upp skyltar, eller informerar medborgarna på annat sätt, om varför ni plötsligt ändrat skötseln.

- Beskriv fördelarna med blommande miljöer.

- Håll en kant av ängen utmed gångstigar och trottoarer kortklippt, för att den ska upplevas mer välskött.

Sök pengar för en bättre naturvård

Inom den lokala naturvårdssatsningen (LONA) kan ni söka bidrag för projekt som förbättrar situationen för våra pollinerare. Läs mer på vår webbplats.

> [Lokala naturvårdssatsningen, LONA](#)

Rätt utrustning vid rätt tillfälle

Rotorslätter, strängläggare och rullbalspress, alternativt slaghack med uppsamling, är lämpligt på större ytor. För mindre ytor finns små slätterbalkar som förs fram till fots. Ytor runt buskar, bänkar och andra hinder kan istället slås med röjsåg (vass gräsklinga, högt motorvarv), alternativt med lie. På mindre ytor behöver höet tas om hand manuellt.

Varför är biologisk mångfald viktigt?

En stor variation av arter och naturtyper är en förutsättning för allt liv på jorden. Arterna är beroende av varandra för att ekosystemen ska fungera. Ekosystemen ger i sin tur ekosystemtjänster; mat, pollinering av grödor, medicin, syre, renare luft och vatten, bättre lokalklimat, klimatanpassning med mera. Biologisk mångfald är dessutom viktigt för vår hälsa. Vi mår bättre av varierad natur och att se och uppleva en mångfald av arter.

Kontakt

Linda Karlsson
Pollineringsamordnare
010-224 45 90
linda.m.karlsson@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Västra Götaland

[Så hanterar vi dina personuppgifter](#)
[Avregistrera prenumeration](#)

Följ oss i sociala media

